

GUIA PER ELABORAR UN PLA DE VIGILÀNCIA AMBIENTAL

Les activitats de caràcter esportiu, cultural i ambiental, organitzades per entitats i col·lectius a l'Anella Verda de Terrassa, són cada vegada més habituals. Si aquestes activitats es realitzen sense una planificació adequada poden provocar diferents impactes ambientals.

El **Pla de Vigilància Ambiental** és un document que recull els impactes principals que es preveuen sobre el medi ambient i les mesures correctores i protectores que es portaran a terme per minimitzar-los.

La Guia per elaborar un Pla de vigilància ambiental es basa en el «Codi de Bones Pràctiques en l'organització i celebració de curses i marxes per muntanya», editat per la Generalitat de Catalunya (http://www.gencat.cat/mediamb/publicacions/monografies/codi_bones_practiques.pdf).

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Descripció de l'activitat

2. DESCRIPCIÓ DEL MEDI

2.1. Marc geogràfic general

2.2. Imatges georeferenciades

3. REPERCUSSIONS AMBIENTALS

3.1. Impactes principals que es preveuen sobre el medi ambient

3.2. Mesures correctores i protectores per minimitzar els impactes ambientals

4. DECÀLEG ANELLA VERDA

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Descripció de l'activitat

L'objectiu d'aquest document és el d'establir una contextualització ambiental de caràcter general de l'activitat. En aquest apartat cal definir el tipus d'activitat, la data en què es durà a terme, l'entitat que l'organitza i el nombre de participants previst.

2. DESCRIPCIÓ DEL MEDI

2.1. Marc geogràfic general

En aquest punt cal fer una descripció del recorregut i adjuntar-ne plànols.

2.2. Imatges georeferenciades

En aquest apartat es recomana aportar fotografies dels llocs més conflictius: espai de sortida i arribada, punts d'avituallament, trams més estrets, encreuament de torrents, etc.

3. REPERCUSSIONS AMBIENTALS

3.1. Impactes principals que es preveuen sobre el medi ambient

A continuació es relacionen els possibles impactes que es poden produir sobre el medi natural i socioeconòmic. Cal tenir en compte que alguns d'aquests impactes es poden donar no només durant la celebració de l'esdeveniment, sinó també abans i després; per exemple, a través de la difusió de l'itinerari i la freqüentació corresponent o el seu ús per fer-hi entrenaments.

Generals

- Pertorbacions per soroll (música, altaveus, helicòpters, drons, etc.).
- Abandonament de deixalles (orgàniques i inorgàniques).
- Oblit de senyals no recollits (cal evitar l'ús de pintures, esprais o altres productes de difícil retirada).

Sobre el sòl

- Erosió i compactació del sòl pel trepig i pel pas dels corredors (aprofundiment o eixamplament del sender, degradació d'empedrat històric, obertura de nous senders i drecceres) i pels controls i avituallaments.
- Erosió per l'ús de bastons amb punta metàl·lica.
- Erosió per vehicles del personal dels controls.
- Erosió per vehicles dels visitants.

Sobre la flora

- Afectació a espècies de flora en general, i sobretot d'espècies escasses o protegides, per persones o vehicles (trepig, recollida).
- Entrada d'espècies invasores i ruderals.
- Afavoriment d'espècies nitròfiles i ruderalització dels sectors on s'acumulen deixalles, excrements, etc.

Sobre la fauna

- Desplaçament de la fauna per la presència de corredors o del públic assistent a la prova.
- Molèsties per soroll, llums nocturns, olors fortes.
- Fracassos de la reproducció per abandonament de nius i caus.
- Interacció amb drons o altres aparells de vol.
- Afectacions al comportament natural (estrès per l'estat d'alerta, dificultat d'accés a fonts d'alimentació limitades i a llocs de repòs diürn o nocturn, disgregació de grups i separació de cries de la mare fent-les més vulnerables a la depredació).

- Desaparició o disminució d'espècies per freqüentació excessiva de sectors crítics (quan se suma a la cursa o marxa la freqüentació prèvia o posterior per difusió, entrenaments, etc.): efecte buit al seu entorn.
- Molèsties i depredacions per part dels gossos que acompanyen alguns corredors.

Sobre el medi socioeconòmic

- Molèsties als ramats domèstics.
- Interacció amb gossos protectors de ramats.
- Deixar tanques ramaderes o particulars obertes o trencades.
- Conflictes amb altres usuaris dels senders i l'espai (afectacions a interessos de la propietat, als caçadors, a altres excursionistes en busca de calma i tranquil·litat, al turisme rural, etc.).

3.2. Mesures correctores i protectores per minimitzar els impactes ambientals

En aquest epígraf es procedeix a fer una proposta d'una sèrie de mesures protectores i correctores per, amb la seva aplicació, evitar o minimitzar els possibles impactes que s'han esmentat en l'apartat anterior i que poden arribar a tenir lloc abans i durant la prova.

Generals

- Dur a terme una sessió informativa prèvia, per donar a conèixer els participants les característiques tècniques de l'activitat (recorregut, desnivell, avituallament, etc.), les característiques ambientals de l'entorn de la prova i els compromisos ambientals que hauran de complir. Per tal d'informar sobre les normes bàsiques de respecte al medi natural, l'organització pot fer arribar els participants el Decàleg de l'Anella Verda (<https://anellaverda.terrassa.cat/wp-content/uploads/2021/10/decaleg-anella-verda-4.pdf>).
- Promoure el transport públic col·lectiu (autobusos, vehicles d'alta ocupació, etc.). Es tracta d'una proposta que pretén posar en valor la utilització del transport públic o compartit com a mitjà per traslladar-se al punt de sortida. A més, això permetrà reduir els possibles problemes d'estacionament que poden afectar negativament als veïns/es afectades.
- Establir els punts de sortida/arribada en sòl urbà. Tenint en compte que en aquests punts hi ha més concentració de persones, amb aquesta mesura s'eviten molèsties a la fauna, compactació de sòl i trepig de vegetació, etc.
- Preveure sistemes de control que vetllin pel compliment de les mesures ambientals establertes per l'activitat (respectar el traçat i valors associats, abandonament de residus, comportament incívic, etc.) i penalitzacions en cas d'incompliment.

Soroll

- Evitar la megafonia als controls situats fora de nuclis urbans, i, si es valora la possible autorització, reduir-ne els decibels al mínim. A més, en el punt de sortida, la música no es podrà tenir a un volum elevat per no molestar als veïns.
- Emprar la megafonia únicament en casos d'emergència.
- Limitar el sobrevol d'helicòpters, drons i altres aparells i tramitar les autoritzacions corresponents (una part del terme de Terrassa es troba inclòs en zona de servitud de l'espai aeri de l'aeroport de Sabadell).

Residus

- Instal·lar recipients/contenidors de recollida selectiva de deixalles (paper, envasos, vidre, orgànic, rebuig) als controls i assegurar la seva recollida i gestió amb una empresa autoritzada per l'Agència de Residus de Catalunya.
- Evitar donar menjar o beure envasats, i, si cal, facilitar l'ús de gels i barretes energètiques que es puguin obrir sense separar cap part del plàstic.
- Utilitzar menjar i beguda a granel.
- Preveure els problemes d'acumulació de brossa als contenidors locals dels nuclis habitats en curses o marxes de més de 300 participants.
- Implantació de l'ús de got propi als corredors com a material obligatori de la prova.

- Escriure el número de dorsal de cada corredor/a en els gels i barretes energètiques que portin abans de la sortida, i prendre les mesures de sanció pertinents en cas de recollir-los fora dels espais reservats.
- Evitar posar cintes de plàstic en llocs que puguin volar.
- Excepcionalment, emprar senyalització de material reciclable.
- Excepcionalment, en cas que es faci servir senyalització, s'acordarà posteriorment si aquesta serà retirada per l'equip de tancament o si hi haurà un equip de voluntaris encarregat de retirar-la en un termini màxim de 24 hores.
- Pel que fa a les estructures i equipaments, aquests seran desmantellats un cop s'hagi donat la sortida, quan hagi passat l'equip de tancament i quan acabi l'activitat a la zona de meta.
- La neteja posterior dels actes realitzats anirà a càrrec de l'organitzador. S'hauran de netejar totes les zones exteriors a les instal·lacions (aparcaments, accessos usats pels participants, etc.) per la qual cosa haurà de disposar d'un contracte de neteja, recollida i gestió dels residus generats en els espais indicats, amb una empresa autoritzada per l'Agència Catalana de Residus de Catalunya.

Sobre el sòl

- Establir els itineraris preferentment per pistes forestals d'ús públic o senders senyalitzats, i, per tant, consolidats (es recomana que el 80% del recorregut transcorri per aquest tipus de camins). En tot cas, fer servir senders ja existents, assenyalats a la cartografia de referència.
- En el disseny del recorregut, evitar al màxim el pas per zones humides o propenses a l'acumulació d'aigua.
- Fixar les vies d'accés de vehicles als membres dels controls, avituallaments, Creu Roja, etc.
- Establir un pla d'accés dels visitants: indicar punts d'observació de pas dels corredors i vies d'accés, aparcaments previstos, llocs de canvi de sentit, llocs no accessibles, etc.
- Ubicar els avituallaments en llocs de fàcil accés per minimitzar els problemes de transport i la seva possible afecció als camins. Amb aquesta proposta en pretén evitar el trànsit de vehicles pels camins no pavimentats per no empitjorar l'estat del camí.
- Evitar l'ús de bastons en els trams en què no es consideri necessari (risc d'erosió o com a mesura d'autoprotecció per les característiques del terreny).
- Si les condicions meteorològiques fossin de pluja, l'organització podrà decidir si es prohibeix l'ús de bastons, atès que pot generar problemes sobre el sòl per on transita la prova.
- Recomana l'ús de bastons sense punta metàl·lica o amb punta de goma.
- Seleccionar els indrets dels controls atenent els impactes que generaran.

Sobre la flora

- Dissenyar l'itinerari per evitar el pas per zones amb flora sensible o pel mig de prats i zones sense camí, o afectació en períodes delicats (floració, fructificació).
- Delimitar sectors sensibles immediats per evitar trepig per desconeixement

Sobre la fauna

- Dissenyar el traçat de manera que no passi per llocs sensibles per a la fauna protegida.
- Realitzar la major part de les activitats fora de l'època de reproducció d'espècies protegides, escasses o sensibles.
- Promoure el silenci fora dels llocs de control.
- Fixar itineraris fora d'espais amb espècies sensibles.
- Reduir tant com sigui possible les hores nocturnes de les activitats de llarga durada.
- Evitar molestar la fauna salvatge pel risc d'alterar-ne els cicles vitals i com a mesura d'autoprotecció.

Sobre el medi socioeconòmic

- Establir normes de conducta per actuar davant la presència de ramats domèstics i/o gossos protectors al mig de l'itinerari.
- Advertir amb 15 dies d'antelació els usuaris dels senders de la zona sobre la realització de l'activitat, ja sigui amb cartells sobre el terreny, xarxes socials, etc.
- Respectar els ramats domèstics i tancar les tanques o els filats que calgui obrir al nostre pas. Es recomana voltar els ramats (mai travessar-los pel mig) i alentir el ritme fins a allunyar-nos-en.

4. DECÀLEG DE L'ANELLA VERDA

L'Anella Verda és l'espai natural més proper a la ciutat el qual ens permet gaudir d'un patrimoni de gran valor paisatgístic, ambiental i cultural. Però cal fer-ho de manera respectuosa i responsable perquè tots i totes puguem gaudir del seu paisatge, dels seus boscos i dels seus camps. L'Ajuntament de Terrassa ha editat un decàleg "Un turisme de 10!" on presentem els bons usos i pràctiques que cal fer a l'Anella Verda.

<https://anellaverda.terrassa.cat/wp-content/uploads/2021/10/decaleg-anella-verda-4.pdf>

Un turisme de 10!

1. PLANIFICA LA SORTIDA

Revisa el recorregut, la meteorologia i porta roba adequada, aigua i menjar

2. MOBILITAT SOSTENIBLE

Vés en transport públic, caminant o en bicicleta

3. SEGUEIX ELS CAMINS

No agafis dreceres i fes cas de les senyalitzacions

4. EVITA ELS ENSURTS

Si et desplaces en bicicleta o en cotxe, circula amb precaució

5. CUIDA LA NATURA

Gaudeix del paisatge, sense fer-lo malbé. No molestis els ramats

6. CAMPS DE CONREU

No els trepitgis i evita que entrin els gossos

7. RESPECTA LES MASIES

Són propietat privada i la llar d'una família

8. REDUEIX ELS RESIDUS

Fes servir materials reutilitzables

9. LA BROSSA NO TORNA SOLA

I no deixis menjar a l'abast dels animals

10. TRUCA AL 112

Si veus foc, fum o si tens qualsevol emergència

Més informació

Com arribar-hi

Diputació
Barcelona